

ralis sunt accipienda juxta frequentiore usum, et praesertim in materia poenali et odiosa, in qua restringenda sunt. Accedit, quod in jure, quando clerici regulares cum secularibus simul comprehenduntur, id specialiter declaratur, ut videre licet in Clement. 2. de Vita et honest. cleric. Verumtamen textus ille, si attente legatur, parum favet posteriori sententiae, et potest potius in contrarium induci; nam aliud est loqui de religiosis absolute, aliud de clericis religiosis; quanquam enim omnes religiosi Ecclesiasticae personae dici possint, non tamen omnes sunt clerici, nisi aliquem Ordinem, vel saltem primam tonsuram susceperint, ut colligi potest, ex c. Duo sunt, 12, quaest. 1, ubi religiosi, licet a laicis distinguantur, si tamen ordinati sunt, non clerici, sed conversi appellantur. Quando ergo lex aliqua disponens aliquid circa clericos vult illud extendere, non solum ad religiosos clericos, sed absolute ad religiosos, necesse est, ut de illis specialem mentionem faciat, quia clarum est appellatione clericorum non venire religiosos, ut sic; et hic est casus illius Clementinae, ut patet ex illis verbis generalibus, *Et religiosi quilibet*. Nos autem inquirimus, an nomine clericorum veniant religiosi clerici, non quatenus religiosi sunt, sed quatenus clerici; nihil ergo favet textus ille praedictae sententiae. Potest autem contra illam retorqueri, quia agens de secularibus clericis expresse id declarat dicens: *Seculares clerici, et religiosi administrationem habentes, et religiosi*, etc. Supponit ergo nomen clericum indifferens esse ad seculares, et religiosos. Et sane ille idem titulus de Vita et honest. cleric., et ea omnia, quae in variis ejus decretis clericis prohibentur, quia sunt ipsi ordini clericali indecentia, non minus sunt prohibita religiosis clericis, quam secularibus; non ergo vera est illa regula, quod nomen clericum usitata significatione (praesertim in jure, quidquid de vulgo sit) secularem tantum clericum comprehendat.

9. *Conclusio.*— Quamobrem vera sententia est, sub tali suspensione religiosos clericos comprehendit, nisi ex tenore, et aliis circumstantiis canonis, vel sententiae, alia limitatio colligatur. Hoc probant omnia adducta, et praeterea, quia si sub specialibus nominibus clericalium Ordinum suspensio feratur, scilicet in omnes sacerdotes, vel in diaconos, aut subdiaconos, etc., qui tale fecerint, nemo (credo) dicet illam pertinere ad seculares tantum, et non ad religiosos in eo Ordine exis-

tentes (neque enim dici potest sacerdotis, vel diaconi nomen ex usu determinatum esse ad significandum potius sacerdotem secularem, quam religiosum); ergo idem erit, etiamsi generali nomine clericum lex utatur, tum quia sub illa generali appellatione omnes species clericorum comprehenduntur; tum etiam quia nulla major determinatio fingi potest in communi nomine clericum, sacerdotis, scilicet, vel diaconi. Loquor autem ex vi verbi, quia ex aliis principiis solet aliquando hujusmodi sermo ad seculares tantum dirigi, scilicet vel quia materia legis ad eos tantum pertinet, vel quia potestas ferentis mandatum seu statutum solos illos complectitur, ut si sit particularis Episcopi, qui jurisdictionem propriam in religiosos non habeat, vel denique si in lege ipsa verbum aliquod addatur, quo satis significetur mandatum ad religiosos non ferri.

— *Quae posteriori comparationem*

— *an*

— *Episcopi per secularem sententiam suspendi*

— *possit.*

— *4. Suspensio ferri potest in communitatem.*

— *— Duobus modis potest communitas suspendi.*

— *— Posse communitatem suspendi receptum dogma est, quod ex jure evidenter probatur, ut statim ostendam. Ratio vero est, quia ex parte communitatis non est repugnantia, quominus haec poena vel censura affici possit, nam et Capitulum potest esse capax culpae, sicut quaelibet congregatio humana; est etiam capax officii, aut beneficii Ecclesiastici, ut per se notum est, et supra tractando de jurisdictione ad ferendas censuras, sufficienter tactum est, et in discursu hujus puncti amplius explicabitur. Ergo etiam est capax privationis, seu suspensionis ab hujusmodi officio et beneficio. Aliunde vero Ecclesia non prohibuit Capitulum affici hac poena, imo usum ejus probavit et exercuit. Et ratio differentiae inter illam, et excommunicationem fuit, quia haec poena non est adeo spiritualis sicut excommunicatio, id est non privat internis bonis seu Ecclesiasticis auxiliis, quae ad interiorem animae salutem ordinantur, et prosunt; et ideo non est in hac poena illud animarum periculum, propter quod prohibitum est, ne excommunicatio in communitatem feratur; neque est absurdum, ut innocentes aliquando suspensione ligentur, sicut excommunicatione, ut infra dicam. Ut autem hoc amplius explicetur, advertendum est, duobus modis posse communitatem suspendi.*

Primo praecise ut communitas est, id est, quatenus est unum corpus politicum, habens actiones proprias, et bona etiam propria, quae ita pertinent ad totam communitatem, ut ad singulas personas per se non spectent. Secundo potest communitas suspendi, distributive potius, quam collective; ut si clerus hujus civitatis suspendi dicatur, quia omnes et singulae personae cleri suspenduntur. Unde posset addi tertius modus ex his duobus coalescens, si videlicet suspensio ita feratur in congregationem aliquam, ut et corpus ejus collective sumptum quoad actiones, aut beneficia ejus suspendat, simulque ad singulas personas talis congregationis descendat, easque a personalibus officiis, aut beneficiis suspendat. Dubitari ergo potest, quo ex his modis suspensio in communitatem feratur, aut ferri possit; nam et de potestate, et de actu inquirendum est.

— *De potestate ferendi suspensionem in communitatem.*

— *2. Suspensio ferri potest in communitatem, ut communitas est.*

— *— Dico ergo secundo: suspensio ferri potest in communitatem praecise ut communitas est. Ita convincit ratio supra facta. Et probatur ex jure, descendendo simul ad singulas species suspensionum. Nam de suspensione ab officio quoad actus collationis beneficiorum, habetur in cap. unic. Ne Sede vacante, in 6, cum tamen illa collatio saepe soli Capitulo ut sic conveniat. Idem sumitur ex cap. Romana, et cap. Si sententia, de Sent. excomm., in 6, et ex Concilio Trident., sess. 24, cap. 46, ubi Capitulum, quod Sede vacante non constituit ceconomum et vicarium tempore et modo ibi praescriptis, facultate constituendi illos ministros privatur; quod est quasi ab eo munere pro ea vice suspendi.*

— *3. Suspensio autem ab officio quantum ad actus Ordinis non cadit proprie in Capitulum ut sic, quia illi actus non fiunt per totam communitatem, sed per singularem personam. Potest autem Capitulum delegare interdum hos actus Ordinis quatenus a jurisdictione pendent, ut Sede vacante confessores creare, Episcopum vocare, qui Ordines conferat, et similia juxta c. Is cui, de Elect., in 6, additis c. pen. et ult. de Supplen. neglig. Prael., in 6, et c. Cum nullas, de Temp. ordin., in 6, cum similibus. Igitur quoad hoc poterit etiam Capitulum suspendi, ne has de-*

legationes seu commissiones facere valeat; nam eadem est ratio de his, et de aliis actibus jurisdictionis. A beneficio item suspendi potest Capitulum ut sic, ut aperte colligitur ex c. Quisque, de Elect., in 6, et ex Extrav. 1. de Elect.; ubi non solum Capitula Ecclesiarum, sed etiam Conventus monasteriorum, scilicet regularium, ut ibi Glossa exponit, a beneficiis suspenduntur; non solent autem singuli religiosi de conventu propria habere beneficia, sed tota communitas interdum habet aliqua beneficia sibi unita; igitur ab hujusmodi beneficiis suspenditur totus conventus. Unde fit idem operari hujusmodi suspensionem circa Capitulum ut sic, quod in privata persona operatur similis suspensio, proportione servata; nam et privat Capitulum fructibus beneficii, et impedit, ne suos illos efficiat; vel si ab officio fit suspensio, privat usu jurisdictionis, et consequenter impedit, ne actus ejus validi et rati sint.

— *4. Dico tertio: posset suspendi Capitulum, non solum quatenus unum corpus politicum est, sed etiam ita ut singuli a suis propriis ac personalibus officiis aut beneficiis suspendantur. Probatur, quia cum totum Capitulum ita delinquit, ut sit suspensione dignum, illud delictum ita est totius corporis, ut tamen per singulares personas exerceatur, ut per se constat; potest autem delictum esse et omnium, et singulorum, et adeo grave, ut per solam suspensionem ab officiis vel beneficiis communibus non satis puniatur; ergo potest talis suspensio ferri, quae non solum totum Capitulum ut sic afficiat, sed etiam singulas personas a beneficiis, vel officiis personalibus suspendat. Et confirmatur, nam, cum Capitulum interdicatur, singulae personae interdicuntur, ut infra suo loco videbimus; ergo potest Capitulum ita suspendi, ut singulae etiam personae suspendantur; nam licet quoad hoc non sint omnino similes haec censurae, ut infra ostendam, in hoc tamen esse possunt, quando est in personis singulis sufficiens causa et ratio suspensionis sic latae, cum in iudice seu superiore non desit potestas ad convenientem et proportionatam poenam imponendam. Et confirmatur tandem ex cap. Quia saepe, de Electione, in 6, ubi Capitulum ita suspenditur ab officiis, et beneficiis, ut etiam singulae personae suspendantur a suis beneficiis, donec restituant. Verum est tamen, quando suspensio fertur hoc modo, duplicem quodammodo suspensionem per modum unius ferri; nam et suspenditur*